

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2878/2022
18.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Нађ Иштван, адвокат из ..., против тужене Основне и средње школе са домом ученика „Петро Кузмјак“ из Руског Крстура, чији је пуномоћник Јоаким Харди, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 845/22 од 09.05.2022. године, у седници одржаној 18.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 845/22 од 09.05.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П1 591/20 од 01.11.2021. године, одбачена је тужба тужиље у делу тужбеног захтева којим је тужиља тражила да се обавезе тужена да тужиљу врати у радни однос на конкретне послове чистачице или друге одговарајуће послове, у року од 8 дана, под претњом извршења; одбијен је предлог тужене за одбацивање тужбе у овој парници; делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, па је поништено решење тужене број ... од 31.07.2020. године о престанку радног односа тужиље; обавезана је тужена да тужиљу врати на рад, у року од 8 дана под претњом извршења; одбијен је тужбени захтев у делу за утврђење да је тужиља засновала радни однос на неодређено време са даном 31.08.2019. године код тужене на пословима чистачице; обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 51.750,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке о трошковима поступка до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 845/22 од 09.05.2022. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба тужене, преиначена пресуда Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П1 591/20 од 01.11.2021. године у усвајајућем делу, тако што је одбијен тужбени захтев тужиље да се поништи решење тужене бр. ... од

31.07.2020. године о престанку радног односа тужиље и да се обавезе тужена да тужиљу врати на рад, као и у делу одлуке о трошковима поступка тако што је одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 51.750,00 динара са затезном каматом од дана извршности до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове парничног поступа у износу од 70.500,00 динара са затезном каматом од дана извршности до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове жалбеног поступа у износу од 33.000, 00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију на основу члана 403. став 2 тачка 2) и члана 407. став 1. тачка 4) Закона о парничном поступку, због погрешне примене материјалног права - одредбе члана 168. став 2. Закона о основама система образовања и васпитања.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23- др. закон) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је почев од 2013. године ангажована код тужене на радном месту Поништена су два конкурса за запошљавање спроведена поводом пријема запослених на неодређено време, на којима је донета одлука о пријему тужиље на радно место По ступању на снагу Уредбе о забрани запошљавања у државном сектору, тужиља и тужена су сукцесивно закључивале уговоре о раду на одређено време, а последњи уговор је закључен дана 31.08.2018. године, са истеком 31.08.2019. године. За период школске 2019/2020. године није закључен уговор о раду, нити је тужиљи то понуђено, иако је она фактички наставила са обављањем наведених послова, с тим да је дана 04.09.2019. године надлежном РФ ПИО извршена пријава на обавезно социјално осигурање за тужиљу на период од 12 (дванаест) месеци. Дана 31.07.2020. године тужена је донела решење о престанку радног односа тужиље под бр. ...-..., којим је тужиљи, због истека рока на који је заснован, престао радни однос заснован на одређено време Уговором о раду од 30.08.2019. године дел. број ...-.../..., закључно са 31.07.2020. године. Против тог решења тужиља је изјавила жалбу 08.08.2020. године, поводом које јој је упућен извод из записника са седнице школског одбора бр. 01-334 од 25.08.2020. године, према коме су се након разматрања жалбе тужиље сви чланови школског одбора изјаснили да су по тој тачки дневног реда суздржани. Тужиља је са датумом 30.07.2020. године престала са фактичким радом код тужене. У записнику Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Инспектората за рад, Одсека инспекције у Сомбору за Западнобачки управни округ од 28.11.2019. године, констатовано је да код тужене нема радно ангажованих лица без закљученог уговора о раду.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужена није доказала закључење Уговора о раду између тужиље и тужене од

30.08.2019. године, нити чињеницу о расписаном конкурс за радно место тужиле, из ког разлога није било места доношењу решења о престанку радног односа због истека рока по спорном уговору, односно коначне одлуке о избору кандидата по конкурс, па нису испуњени услови за доношење побијаног решења.

Супротно том становишту, другостепени суд је нашао да је у конкретној правној ствари без утицаја чињеница да Уговор о раду од 30.08.2019. године није потписан од стране тужиле, јер је она у школској 2019/2020. години фактички наставила са обављањем послова ..., а дана 04.09.2019. године је надлежном РФ ПИО извршена пријава на обавезно социјално осигурање за тужилу за период од 12 месеци. Дакле, тужилца је била упозната са свим битним елементима тог уговора, па и да заснива радни однос на одређено време најкасније од 31.08.2020. године, а ступањем на рад код тужене сагласила се са закључењем таквог уговора, прихвативши сва права и обавезе из њега. Другостепени суд је, затим, оценио да су без утицаја жалбени наводи према којима је тужба требало да буде одбачена, имајући у виду да је у поступку по жалби тужиле, услед уздржаности од гласања чланова Школског одбора тужене, изостало доношење формалне одлуке тог органа, па је тужилца у циљу заштите својих права поднела тужбу надлежном суду, у складу са чланом 168. Закона о основама система образовања и васпитања.

Код напред изложеног, према оцени Врховног суда, правилан је закључак другостепеног суда у побијаној пресуди да је решење тужене којим је тужилци престао радни однос на одређено време због истека рока на који је заснован, односно коначне одлуке о избору кандидата, законито.

Одредбом члана 155. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 72/09 ... 88/17), који је био на снази у време доношења побијаног решења, прописано је да радни однос на одређено време у установи се заснива на основу конкурса, спроведеног на начин прописан за заснивање радног односа на неодређено време, а ставом 10. истог члана, да радни однос на одређено време не може да прерасте у радни однос на неодређено време. Према члану 1. став 2. наведеног закона, овим законом се уређују и радни односи запослених у установи.

Према одредби члана 168. став 1. истог закона, на решење о остваривању права, обавеза и одговорности запослени има право на жалбу органу управљања, у року од 15 дана од дана достављања решења директора. Ставом 2. истог члана је прописано да је орган управљања дужан да одлучи о жалби у року од 15 дана од дана достављања жалбе, а ставом 7. наведеног члана, да ако орган управљања не одлучи по жалби или ако запослени није задовољан другостепеном одлуком, може се обратити надлежном суду у року од 30 дана од дана истека рока за доношење решења, односно од дана достављања решења.

Имајући у виду прописано цитираним одредбама закона, правилно закључује другостепени суд да је побијано решење тужене од 31.07.2020. године о престанку радног односа тужиле законито, а да је тужба у конкретном случају поднета сагласно одредбама члана 168. Закона о основама система образовања и васпитања. С тим у вези, Врховни суд налази да тужилца неосновано наводима ревизије указује да је

другостепени суд повредио право на штету тужиље, погрешно применивши одредбу члана 168. став 2. Закона о основама система образовања и васпитања. Наиме, није спорно да је наведеном одредбом закона за поступак одлучивања о правима, обавезама и одговорностима запослених у установама васпитања и образовања предвиђена двостепеност одлучивања. Међутим, исти члан закона у ставу 7. препознаје и правну ситуацију када другостепени орган о изјављеном правном леку – жалби не одлучи, односно не одлучи у прописаном року, у ком случају се правна заштита запосленом обезбеђује подношењем тужбе надлежном суду, будући да недоношењем одлуке по жалби првостепено решење (овде решење директора тужене од 31.07.2020. године) постаје коначно и против тог решења се тужбом може тражити судска заштита, као што је то тужилја учинила у конкретном случају.

Имајући у виду наведено, како је тужилји законито престао радни однос, није основан захтев за њено враћање на рад, јер нису испуњени услови прописани чланом 191. став 1. Закона о раду, који се у овом случају супсидијарно примењује.

С обзиром на све изложено, Врховни суд је нашао да ревизију треба одбити као неосновану, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужиље одбијена као неоснована, одбијен је и њен захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу чл. 153. и 154. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић